

Prædiken til allehelgenssøndag 4. nov. 2018 - Indsættelse

731 – Nu står der skum

240 – Dig være ære

362 – Gør dig nu rede

561 v. 1-7 – Jeg kender et land

Nadververs: 849 – Igen berørt

386 – Udrundne er de gamle dage

Dette hellige evangelium skriver evangelisten

Matthæus: Jesus sagde: »I er jordens salt. Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal det så saltes med? Det duer ikke til andet end at smides ud og trampes ned af mennesker. I er verdens lys. En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene.« Mt. 5, 13-16

For snart tyve år siden stod jeg i en stue omkring en åben kiste, hvor min gamle mormor lå. Vi var mange rundt om kisten, hele den store familie. Nogen stod tættere på den døde end andre, nogen græd lidt, andre hviskede og andre igen var tavse. Der var også nogen, der slet ikke var der og først kom til begravelsen nogle dage senere. Men vi, der var kommet for at være med til udsyngningen, stod tæt på nogen, vi havde brug for at mærke en hånd eller en arm, et levende menneskes varme.

Det, vi havde til fælles der ved kisten - ud over slægtskabet - var, at vi prøvede at manøvrere i det her møde med døden med det vi havde fået at klare os med hver især. Og i forhold til den rolle, der var blevet vores.

Og det var dér ved kisten, det gik op for mig, hvor indviklet et system de menneskelige relationer er. Og hvordan det system undertiden kan forandres dramatisk, når én dør.

Vi havde alle sammen vores rolle at spille og havde haft det i forhold til min mormor, mens hun levede, en vigtig rolle eller en mindre betydningsfuld. Vi var lidt som en bygning, hvor nogen var bærende mure, andre vinduer og døre, andre igen lamper og trapper og nogen kælderrummet eller garagen. Eller måske mere som skuespillere i et teaterstykke, hvor alle har deres roller, som de forventes at spille og er vant til.

Det er som om alt kan ske, når et system af forbundne mennesker mister én.

Døden er som bolden i bowling. Selv om man er en kegle, der bliver stående, så er alt uden om forandret.

Døden får alting til at splintres, og derfor bør ingen undre sig over, at den i sit kølvand undertiden bringer noget med sig, som vi ikke umiddelbart forbinder med dødsfald. Det er skamfølelsen jeg tænker på, skammen der gør ensom og som ingen taler om. Den kommer ikke altid, men den kan komme. Skammen over at sørge anderledes end mennesker,

vi holder af, synes vi skal, over ikke at have så stor kærlighed til den døde, som vi gerne ville, over at vi måske ikke kan enes, over at føle os ensomme eller uelskede ... og fortsæt selv.

Så det mærkelige er ikke, at man efter et dødsfald af en nærtstående ikke kan få livet til at hænge sammen – det forunderlige er, at man undertiden kan. Det mærkelige er ikke, at der kan opstå konflikter, når én dør, men at det ikke altid sker.

Og så kommer vi sådan en allehelgenssøndag, hvor vi i kirken mindes vore døde og således også kommer til at huske alt det, der fulgte med, da de forlod os. Og her bliver vi mødt af en insisteren på det forunderlige, at de døde ikke er borte, men gået forud for os til de himmelske boliger, hvor Jesus har lovet os, at en plads er gjort rede, når vi kommer, en plads netop til os. Den insisteren på opstandelse og evigt liv er rammen, forudsætningen for alt, hvad der siges i det her rum.

Og de gamle har bestemt, at vi som prædikentekst skulle høre ordene fra Jesu mund, om at vi er lys og salt i verden. I er verdens lys, I er jordens salt.

Vi kommer med alt det, vi bærer med os og bliver mindet om, hvem vi er: Guds mennesker, skabt i hans billede og iklædt hans lys. Sikkert har jeg prædikeret over det med lyset

og saltet som noget vil skulle blive – tag dig nu sammen, så du bliver lys og salt i verden.

Men det er ikke det, Jesus siger. Han siger, hvad vi er. Vi er lys.

I er verdens lys, I er jordens salt.

Tænk at vi er lys, ja ikke kun lys, men verdens lys. Den treenige Gud har sandelig tænkt stort om os, da han lod os blive til i sin kærlighed.

Og de gamle vidste godt, hvad de gjorde, da de lagde denne tekst netop til i dag. Når vi skal nyfortolke rollerne og genopbygge vores system af relationer efter et dødsfald, bliver vi nødt til at vide, hvem vi selv er. Og hvem de andre er. Og hvad vi skal – hvad meningen er. Jo, den lille mening med vores eget liv, der kan se håbløst nok ud, men også den store mening, Guds mening, Guds drøm og horisont for vores liv og vores fælles liv.

Og vi er lys, og de andre er lys [det med lyset er ikke noget, vi skal blive – selv om vi sang det så bevægende lige før: Bliv lys og gør dig rede – det er noget vi allerede er.) Gud har skabt os sådan [som lys] og lagt sin kærligheds kappe om os. Vi er skabt som lys. Hvilken mægtig værdighed at få.

Men hvis vi indvender – enten at vi er så sorgfulde, at vi oplever os selv mere som et sort hul, der suger lyset til os eller at vi kender nogen, hvis lys er svært at få øje på – da

svarer Vorherre, at det ikke ændrer på det, vi er skabt og elsket til at være. Men kun en dåre vil benægte, at der ikke også er andre kræfter i verden og i os end lysets kræfter. Det er næsten banalt.

I er verdens lys.

Jeg tror de gamle har tænkt, at hvis der er noget, vi trænger til på sådan en allehelgenssøndag, så er det at få løftet hovedet fra os selv og vort eget. For når vi lukker os sammen skygger vi for lyset, og hvis de andres lys skal skinne på os, må vi se ud ad og møde deres blikke. Og hvis vi ikke skal glemme Guds store lys – himlen - kærlighedens bløde, stærke kappe, der blev svøbt om os i dåben, Guds forunderlighed – da må vi løfte hovedet op ad. Så vi ser ham, ser Gud.

Dér begynder al trøst.

... Og nu er jeg hverken halvt eller helt færdig, der er så meget, der mangler at blive sagt om, dagens tekst, om at leve som mennesker, Kristus er død og opstået for, om at tumle rundt i denne fortvivlede og vidunderlige verden og bakse med livet.

Men i dag er jo kun den første søndag, der kommer mange andre søndage. Amen